

Het sterkste argument echter is van een nobeler kwaliteit: de universiteiten in de westerse landen zijn altijd de kern van onafhankelijk denken geweest, waar men zich bezighield met waarden-op-lange-termijn. Als zulke waarden wortel kunnen schieten in onlangs onafhankelijk geworden landen, zullen universiteiten bij dit proces een sleutelpositie innemen. Er is in brede kring een sterk besef gereijpt dat instandhouding van de natuur één van deze waarden is. Het lijkt daarom van essentieel belang dat universiteiten in landen als Malakka zich met deze zaken gaan bezighouden. Het is in het belang van de *gehele mensheid*, dat alle universiteiten centra worden van de bestudering en activering ten behoeve van de instandhouding van de natuur, omdat de mensheid als geheel het van de natuur moet hebben, ad infinitum.

Het lijkt een eerste, voor de hand liggende stap, universiteiten vertrouwd te

maken met de noodzaak van natuurbehoud. Door reservaten te stichten, in stand te houden en te benutten, zullen zij een voorbeeld geven van onberekenbare betekenis, dat ten goede zal komen zowel aan hun eigen prestige als aan de goede zaak van de zorg voor de natuur, waarop wij met elkaar zullen zijn aangewezen tot in lengte van dagen.

*Adres van de schrijver:
Flora Malesiana Foundation
p/a Rijksherbarium,
Schelpenkade 6, Leiden
ill. verzorgd door de schrijver*

Vertaling van een lezing 'Gardens, Species, Universities', die werd gehouden bij een symposium in 1974 ter gelegenheid van de opening van een botanische tuin in Kuala Lumpur, Malaysia. De oorspronkelijke tekst is ter perse, maar nog niet gepubliceerd.

(vert. Joh. Smits, Huizen)

Winterpostelein (*Claytonia perfoliata*) een 'biologisch-dynamische' groente

door Joh. Bolman

In Natura van april/mei 1977 vroeg ik op bladz. 125 de lezers, me te willen inlichten over hun ervaringen met Winterpostelein. Hierop kwamen ruim 20 reacties, waaronder tot mijn extra genoegen een aantal van goede K.N.N.V.-vrienden.

Ik heb gepoogd, uit de antwoorden enige algemene conclusies te trekken en kwam daarbij tot het volgende resultaat.

1. Vrijwel niemand meldde, dat de soort althans tegenwoordig wordt geteeld door 'gewone' kwekers. Als men kweek zag, dan was dat altijd bij 'biologisch-dynamische' bedrijven, o.a. in Badhoevedorp, Nieuwe Wetering en Wageningen.

2. In gewone groentewinkels ontdekten men Winterpostelein eveneens vrijwel nooit, maar velen rapporteerden dat men de soort vooral in de winter en het vroege voorjaar betrok van 'alternatieve' groentewinkels. Een aantal brief-(kaart)schrijvers verzamelde ook gere-

geld planten uit het wild of gebruikte deze uit eigen tuin waar ze als 'onkruid' voorkwamen, soms zelfs min of meer woekerden.

3. Bijna allen hebben zich ook over de smaak uitgelaten, waaruit ik weer eens leerde hoe smaken kunnen verschillen! De reacties varieerden van 'één keer was genoeg' via 'matig' tot 'een lekkere winter- en voorjaarsgroente, bovendien een prima vitaminebron'. Het laatste oordeel overwoog. Wat de bereiding betreft, ging de voorkeur uit naar gebruik in rauwe toestand, ongeveer klaargemaakt zoals men kropsla doet. De smaak van rauwe Winterpostelein werd dan ook vnl. als die van kropsla beschreven. In gekookte toestand had het volgens vrijwel allen meer van spinazie dan van postelein weg. Slechts één antwoord sprak over een 'fijne postelein-smaak' na heel even koken.

Uit dit alles heb ik toch wel de indruk gekregen, dat we Winterpostelein te-

genwoordig als een wilde plant, zij het van oorsprong een Noordamerikaanse soort, mogen beschouwen, die in ons land behoorlijk is ingeburgerd, dus een neofyt. Ze plant zich ook normaal in het wild voort.

Wat me wél opviel was dat de antwoorden over wild voorkomen vnl. uit het Westen van ons land kwamen, met daarnaast slechts enkele uit het midden van het land, nl. provincie Utrecht en westelijk Gelderland. De enige correspondent uit oostelijk Gelderland (Zelhem) schreef, dat bij verhuizing van Oegstgeest naar Zelhem zaden of planten waren meegekomen naar zijn Gelderse tuin. Dat was dus import uit het Westen! Verder wezen enigen er op dat vooral in 1977 een explosieve uitbreiding van Winterpostelein in het wild viel waar te nemen, waarbij men verband veronderstelde tussen de zeer warme en lange zomer van 1976 (en wellicht de daaropvolgende zachte winter), waardoor er veel en kiemkrachtig zaad tot ontwikkeling kwam. Zo vermeldde onze oudalgemeen voorzitter J.A. Nijkamp massaal voorkomen in de duinen bij Den Haag. Verder viel hem dit jaar het voorkomen op talrijke plaatsen van Midden-Limburg op, waar hij de plant voordien nooit had gezien. Het lijkt er z.i. sterk op dat de Winterpostelein in eens sterk in opmars is.

Het aantal antwoorden is echter feitelijk wat te klein en geografisch te eenzijdig om over diverse kwesties met zekerheid een uitspraak te doen. Zo ontbreekt in de antwoorden o.a. elk gegeven over het voorkomen in het noordoosten en middenoosten van ons land, in Zuid-Limburg e.d. Ik zou hierover van lezers aldaar nog wel eens iets willen horen, onder aanduiding van de grondsoort waarop men eventueel Winterpostelein daar aantreft. Samen met gegevens van het Rijksherbarium zou het landelijk beeld dan zeker completer kunnen worden.

In elk geval zeg ik alle briefschrijvers hartelijk dank voor hun reacties en wens ik nieuwe 'beproevers' van Winterpos-

telein, rauw of gekookt, gaarne smakelijk eten!

Na bovenstaande samenvatting heb ik nog een briefkaart ontvangen van E. Dijkstra te Haarlem, die berichtte dat volgens een oud-commissionair de Kleine winterpostelein $\pm$ 35 jaar geleden verhandeld werd op de Amsterdamse groenteveiling, onder de naam 'Russische' of 'Amerikaanse postelein'. Ook om Amsterdam werd deze toen gekweekt en veel verkocht aan Joodse families.

Misschien berustte de vermelding 'gekweekt en verwilderd' in onze flora's dus op een toestand van lang geleden? Zulke dingen kunnen er noch lang in blijven staan, zelfs tot ze weer 'modern' worden.

Adres van de schrijver: